

ABONAMENTUL

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4-50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

c' b mail.

INSERȚIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Glasuri de pace.

II.

Cu prilejul banchetului aranjat în onoarea deputaților din parlamentul francez, ministrul prezident al Angliei, *Asquith*, a atins deja coarde mai pașnice.

Enunțiațiile grandomane de mai nainte au fost trecute acum printr'o surdină, și întră acum în cadrele, ce pot servi drept substrat de *discuție*, pentru viitoarele tratative de pace.

Premierul Angliei a declarat, că ententa nu dorește nimicirea Germaniei, ca stat național și că a fost rău înțeles, dacă cuvintele lui anterioare au fost interpretate în Germania, în acest sens destructiv.

El nu dorește nici decum distrugerea Germaniei, ci numai înfrângerea militarismului prusiac, care s'a dovedit atât de periculos, cu ocazia când neutralitatea Belgiei a fost călcată în picioare.

Dorința Angliei e, ca toate statele — și cele mari și cele mici — să trăiască în cea mai deplină libertate și armonie. Să se realizeze apoi un sistem internațional de guvernament, care va asigura egalitatea de drept pentru toate statele civilizate.

Iată, în sfârșit, o vorbă cumințe, rostită din partea reprezentantului autorizat al Angliei, căreia îi revine, fără îndoială, partea leului, în acest cumplit războiu mondial.

O reformă a dreptului internațional, cu anumite angajamente de reducere a militarismului, în toate țările civilizate?

Dar care din statele civilizate nu ar sta bucuros de vorbă asupra acestei probleme atât de umanitare?

Presa germană aderează la aceasta chemare, declarând în „Ber-

liner Tageblatt“: „Germania nu vrea să devină suverana Europei, cum crede *Asquith*; despre așa ceva s'a putut flecări, cel mult în unele cercuri naționaliste, dar oameni cuminți și serioși n'au putut spune acest lucru“.

Acelaș ziar cere, ca Anglia să pășască cu *propuneri concrete*, pentru a se putea porni discuția asupra problemelor internaționale, în condiții egale, cum se obișnuște între popoarele libere. Statele mai mici — spune „*Berliner Tageblatt*“ — sunt totdeauna în desavantaj față de statele mari. Nu excepționează nimeni crearea noilor garanții de drept, dar e întrebarea, *cum* vor fi acestea?

Discuția a ajuns până la acest punct; ziarul german răspunde la corectura ministrului-prezident englez.

Fără a fi prea optimiști, și fără a crede, că pacea se va încheia în zilele proxime, avem totuș destul motiv de a crede, că acest diplomatic schimb de vederi este începutul unei ere noi, în analele războiului.

Grandomania Angliei s'a scoborât cu o octavă mai jos; cancelarul german e aplicat a primi discuția, în cadre cinstite și echitabile.

Amenințările lui Ruskiij și a ministrului de războiu rus, rămân vorbe goale, ce proiectează spectrul unui războiu de exterminare, împotriva puterilor centrale.

Nici odată pacea nu a fost așa de apropiată, ca tocmai în aceste zile, când glasul diplomaților nu e străin de a rezolvi *el* problemele, pe cari nu le-a putut deslega o vărsare de sânge atât de fără păreche!

O lămurire neclarificată.

(Din cercuri învățătorești.)

(Fine.)

3. Ca să ne convingă autorul „*Planurilor*“ — că nu a avut de gând să ofenseze tagma învățătorescă, fără din contră a voit să accentueze: „*datorințele și sublimitatea statului învățătoresc*“ — ne îndrumă la opul din chestie pag. 59—63. Cu drag am cătat să le cetesc, și cu durere nouă în suflet lăsăm să urmeze alt pasaj, din care publicul cetitor va vedea o altă acuză, care în felul și forma aceasta nu a afirmat-o nime până la dl *Dr. Nic. Brânzeu*.

— »Ce dureros e a vedea mulțimea mare a învățătorilor de azi, abătută dela calea sublimă a mării sale, rătăcind pe căi greșite în întunerecul necredinței și răceala indiferentismului; desfătându-se în brațele păcătoase și omorâtoare ale ateismului socialismului, ale nihilismului chiar! Am ajuns ca mulțime de oameni crescuți și plătiți până azi de noi, să fie cei mai fervenți aderenți ai francmasonilor și socialistilor cei mai mari dușmani ai noștri!« (v. p. 61).

Ne stă mintea în loc!

Mai înainte eram »mulți« dintre noi pretinii crășmelor. Acum și mai mulți (»mulțime mare«) orbecăm în »întunerecul necredinței« — față de învățătura bisericii noastre, ai cărei fii și »preoți« în felul nostru suntem. Noi cari abia dacă le-am auzit de numele sectelor: francmazione, ateiste, socialiste și nihiliste iată-ne arătați la lume, că ne petrecem și »desfătăm« în brațele lor »păcătoase și omorâtoare«.

Nu pricepem cum scriitorul acestor acuze nouă, — deși om tinăr încă — a ajuns un cunoscător atât de bun a păturei învățătorești! Nu înțelegem pe ce cale a devenit psihologul fidel a sufletelor noastre, putând cu atâta siguritate arăta publicității profesiunile

noastre de credință în senzul principiilor nihiliste, socialiste, anarhiste, ateiste ș. a.! Ori doar le-am profesat noi în întrunirile și convenirile noastre?! Le-am susținut noi în revistele noastre?! Ne-am făcut noi apostolii lor, fără să aibă cunoștință căpeteniile noastre bisericești, cari ne-au »crescut« și »plătit până azi«?! Ori doar am plecat cu aceste înclinări rele din institutele pregătitoare, cari până acum n'ar fi avut: »catehezi cu vocațiune la înălțimea timpului?» (v. »Pl.« p. 62). — Ne mirăm cum nu ni-să atribue tot nouă învățătorilor lățirea sectei »Anabaptilștilor«, care câștigă teren mult mai mult între credincioșii noștri, decât cele pomenite mai sus?!

Dr. Nic. Brânzeu e singurul om competent pentru a ne pune în lumină clară pe noi învățătorii, cari precum să vede nu ne cunoaștem încă destul de bine unii pe alții? Și tot Dsa e dator, ba obligat chiar a da în amănunt deslușirile auctorităților bisericești ca să iee măsurile de lipsă la vremea cerută și timpul potrivit pentru sanarea răului. Atunci de bună seamă nu vom mai fi o pedecă atât de mare în propunerea fără succes a catehizației în școlile noastre sătești, precum crede domnul autor al »Planurilor«.

Orfelinatul din Blaj.

— Comunicatul comitetului central executiv. —

Colecta începută între intelectualii români din Oradea-mare, al cărui rezultat de până atunci s'a publicat în Nr. 37 al »Unirii«, este, după de-

peșa Preasfințitului Demetriu, a doua dovadă grăitoare despre căldura cu care ideea orfelinatului nostru central dela Blaj este primită în cercurile conducătoare ale eparhiei noastre de acolo. Cele peste zece mii de coroane, cari dintr'una au ridicat suma colectei noastre într'o măsură atât de însemnată, alătura de ofertele tinerimii noastre de ambele sexe din celalalt centru cultural al diecezei, *Beiușul*, ne deschid cele mai mângăitoare perspective privitor la rezultatul final al acestei mișcări caritative. Dacă înaintăm așa — și până acum, constatăm cu multă bucurie, un singur semn de neînțelegere stânjenitoare a acțiunii nu s'a ivit — vom ajunge foarte departe.

Și putem spune lucrul acesta, fără nici un optimism exagerat, mai ales când vedem însuflețirea curată ce se desprinde din colectele, cu adevărat impunătoare, ale credincioșilor noștri din *Ileni* pâr. Gavrilă Cornea și din *Tritul de jos* unde păstorește pâr. Octavian Bugner. Cei dintâi, afară de însemnate oferte în naturalii, au dat peste 1600 cor. iar femeile din Tritul de jos al Câmpiei dau, ce-i drept, bani mai puțini, dar în schimb întregesc suma lor de peste 300 cor. cu oferte în naturalii la aproape două mii șapte sute coroane, cea mai mare sumă ce ni-a venit până acum din parohii dela sate. Cu adevărat frumoase pilde, vrednice de a fi imitate pe întreagă linia!

Dee Dumnezeu, ca ele să nu rămână izolate.

Contribuirile mai noue sunt aceste:

1. *Colecta pâr. Gavrilă Cornea între credincioșii săi din Ileni: 1,632.40 cor.; iar în naturalii: 270 m. pânză, 35 cămășuțe, 27 ișoare, 24 fețe de perină, 23 ismene, 17 lipedeș, 8 ștergare, 2 perini, 2 reclușe și 1 androcel.*

Gavrilă Cornea, paroh 150 cor.; Vincențiu Fărcaș învățator, Samoilă Metea, Elisaveta I. Barbu, Tamaș Ș. Cornea, Ioan T. Pirău, Carolina T. Metea și Longin Corșatea primar, câte 100 cor.; Simion G. Pirău 50 cor.; Coman Corșatea, Ilie G. Corșatea, Carolina Ș. Corșatea, văd. Ana V. Cimboiu, George I. Corșatea, câte 30 cor.; Zaharie Cornea, Iosif T. Fărcaș, Ilie T. Cornea, George Ioan Gizdavu, Maria C. Barbu, Ana T. Cornea, Tamaș N. Corșatea, Maria I. Corșatea, Nic. S. Corșatea, Elisaveta I. Corșatea, Terezia Roman, Terezia Șt. Cornea, Ștefan I. Milea, Eleonora T. Cornea, George Dum. Blebea, Ioan G. Barbu, Reghina I. Pirău, Eva T. Cimboiu, Nicolae I. Pirău, Lucreția T. Metea, Lintă T. Cornea, văd. Maria I. Cimboiu, Eva A. Pirău, Pantilie Barbu, Simion Milea, Petru Milea, văd. Ana A. Milea, Maria S. Milea, Lintă S. Milea, Reghina S. Cornea, Ioan T. Pirău, câte 10 cor.; Ioan I. Milea 8 cor.; Maria N. Milea, Samoilă G. Pirău, câte 6 cor.; George D. Milea, Reghina I. Fărcaș, Maria I. Barbu, câte 5 cor.; Maria S. Metea, Simon Hirschfeld, Maria G. Blebea, Reghina C. Blebea, Otilia M. Gizdavu, Lucreția T. Cornea, Carolina I. Milea, Ana T. Pirău, Maria S. Gizdavu, Stan S. Leancu, Maria I. Metea, Ioan I. Corșatea, Maria I. Iarca, George G. Barbu, Terezia M. Sinu văd. Eva George S. Milea, Ludovica N. Gizdavu, Victoria N. Milea, Maria T. Milea, Iosif T. Metea, Tamaș T. Milea, Ana T. Milea, Marișca N. Cornea, Elisaveta V. Cornea, Maria Z. Lie, câte 4 cor.; Maria Ioan G. Milea, Ilie D. Pirău, câte 3 cor.; Antone Cornea, văd. Marina T. Corșatea, Iustina R. Cornea, Versavia G. Fărcaș, Paraschiva D. Cornea, Ioan T. Cornea, Maria T. Cornea, Nicolae I. Metea, Ileana T. Costea, Carolina S. Blebea, Lintă G. Pirău, Tamaș G. Barbu, Ruja T. Pirău, Ioan Muntean, Terezia V. Milea, Maria I. Leancu, Iosif I. Metea, Eva G. Metea, Maria F. Metea, Maria P. Pirău, Ana George

FOIȚA.

Ce se scria și ce se citea odinioară.

(Continuare.)

Cele mai vechi din aceste cărți s'au tipărit tot în Ardeal. Astfel vechiul testament, pentru întâia oară în românește, la Orăștie în 1582, de către Șerban diaconul și Marlen diacul. În prefața acestei traduceri se arată numele celor ce au lucrat la ea: „Eu, Tordaș Mihaiu, ales piscopul românilor din Ardeal și cu Herce Stefan propoveditorul evangheliei în orașu Șebeșului și cu Peștișel Moisi în orașu Lugoșului și cu Achirie protopopul Henedoriei... văzum cum toate limbile au și înfluresc întru cuvintele slăvite a lui Dumnezeu, numai noi Români pre limbă nu avem. Pentru aceea cu mare muncă scoasem den limbă iudevească și grecească și sârbească pre limbă românească 5 cărți ale lui Moisi prorocul... și le dăruim voo fraților români și cetiți și nu judecați necetind înainte că veți cu adevăr află mare vistiiariu sufletesc“... — Într'un alt „testament nou“ tipărit la 1648 de Simion Stefan „arhiepiscop și mitropolit Scaunului Belgradului (Alba-Iulia) și a Vadului și a Mara-

mureșului și a toată țara Ardealului“ cu ajutorul lui Gheorghe Racoti „Craiu Ardealului“ și cu munca „popilor preuți cărțulari și oameni înțelepți“, se scrie, între altele, în „predoslovie“: — „Noi drept aceeaia ne-am silit de încât am putut să izvodim așa cum să înțeleagă toți; iară să nu vor înțaleage toți, nu-i de vina noastră, ce-i de vina aceluia ce-au răsfirat Rumânii printr'alte țăr de ș-au mestecat cuvintele cu alte limbi de nu grăiesc toți într'un chipu“.

Vin apoi scrierile mitropolitului Moldovei Varlaam, care a păstorit între 1632 și 1653: „Carte românească de învățatura duminicilor de peste an“ și „Răspunsuri la Catehismul calvinesc“; apoi ale mitropolitului Dosofteiu, care traduce Psaltirea în versuri¹⁾ și tipărește între altele „Viața și petriacerea svinților“ (Iasi 1682—86). — În sfârșit e de

¹⁾ Versificația lui Dosofteiu cră după pilda următoare:

Ferice de omul ce n'a miarge
In sfatul celor fără de liage
Și cu răii nu va sta 'n cărare
Nici'a ședia 'n scaun de pierzare;
Ce voia lui va fi tot cu Domnul
Și 'n liagia lui ș'a petriace somnul.

Sau:

Folosiaște-mi doamne și mă sprijinește
Cu a ta putere de mă mântuiaște
Că scăzură cei buni și se imputinără
De nu-i dreptate nice într'o țară.
Deșert cătr'aproape tot omul grăiaște
Și cu înșelăciune va de-l păgubiaște.

amintit frumoasa „Biblie a lui Șerban-vodă“, completă, care s'a tipărit în timpul lui Brâncoveanu, și la care au lucrat mai mulți oameni învățați din țară, în deosebi Stolnicul Constantin Cantacuzino.

Acestea sunt cărți tipărite; dar traduceri în manuscris existau cu mult mai înainte. D-l N. Iorga ne spune că cel dintâi care a tradus părți din Sf. Scriptură a fost un popă din Maramureș pe la 1430—50.

Literatura istorică începe și ea cu manuscrise. La început, însemnările scrise despre întâmplările timpului de cătră călugări în slavonește. Cel dintâi care scrie în românește „Domnii țării Moldovei și vieța lor“ este cronicarul Grigore Ureche, (născ. 1590), al cărui text, astăzi pierdut, a fost copiat și adnotat apoi de mai mulți alții. Miron Costin (1653) continuându-l spune despre Ureche că „numai aceluia i-a fost milă de țară ca să nu rămână întunerecul neștiinții. — Costin, afara de „Cartea pentru descălecatul Moldovei“, și „Letopisețul dela Aaron-vodă“, a mai scris și o lucrare poetică „Vieța lumii“, luând drept temă vorbele Eclesiastului: „Deșertăciunea deșertăciunilor, toate sunt deșertăciuni“. Miron Costin a scris și în limba polonă, în proză și în versuri, dar tot despre istoria și poporul Moldovei și al țării românești. — Ion Neculce (1672) scrie Letopi-

T. Cornea, Maria I. Gizdavu, Lintă I. Cimboiu, Rachira T. Corșatea, George A. Corșatea, Marișca G. Cornea, Maria Ioan D. Milea, Samoilă G. Milea, Soha G. Milea, câte 2 cor.; D. Gizdavu, N. Corșatea, vād. S. Dobroiu, vād. M. Costea, vād. A. Pirău, M. Pirău, A. Pirău, R. Pirău, S. Tatu, Nic. Cimboiu, câte 1 cor.; vād. E. Cornea 80 fl., vād. A. Pirău 60 fl.

2. *Colecta doamnei preotese vād. Carolina Bugner între femeile române din Tritul de jos: 315 cor.; iar în naturalii: 118 ștergare, 95 fețe de perină, 68 salvete, 32 perini, 27 lepedec de lână, 24 lepedec de pânză, 7 străjace, 6 tocuri de perină, 5 fețe de masă, și 2 șoale, toate prețuite în 2355 cor.*

Bani și naturalii au dat: Preoteasa vād. Carolina Bugner 20 cor. (naturalii în preț de 60 cor.); Anica Roșca I. Ioan 24 cor. (nat. 69 cor.); Urta Timar I. Sim. 10 cor. (nat. 15 cor.); câte 8 cor.: Mărinca Lazar I. Filip (nat.: 20 cor.), și Ana Mișcian I. Vas.; câte 6 cor.: Lucreția Popa I. Mih. (nat. 3 cor.), Paraschia Bocoș I. Dum. (nat. 30 cor.), Aurelia Turc I. Glig. (nat. 29 cor.) și Ana Roșca I. Valer (nat. 39 cor.); câte 5 cor.: Nastasia Ceclan I. Man (nat. 18 cor.), Maria Roșca I. Vas (nat. 43 cor.), Aurelia Roșca I. Val. (nat. 46 cor.); câte 4 cor.: Anica Bocoș I. Iord. (nat. 39 cor.), Ana Tescar (nat. 30 cor.), Anica Barbos I. Vas. (nat. 13 cor.), Chireana Roșca I. Sim. (nat. 10 cor.), Ana Tescar I. Tod. (nat. 29 cor.), Maria Ludoșan I. Nic. (nat. 9 cor.), Paraschiva Murășan I. Io. (nat. 11 cor.), Susana Pop I. Sim. (nat. 23 cor.), Chireana Chiorean I. Io. (nat. 29 cor.), Paraschiva Roșca I. Io. (nat. 23 cor.), Fira Botoș I. Cost. (nat. 45 cor.), Paraschiva Ceclan I. Vict. (nat. 7 cor.), Ana Timar I. Io. (nat. 36 cor.), Paraschia Botoș I. Isp. (nat. 33 cor.) Victoria Bocoș (nat. 47 cor.), Floarea Roșca I. Io. (nat. 38 cor.), Susana Crișan I. Sim. (nat. 55 cor.), Maria Gușăilă I. Mat. (nat. 36 cor.), Veronica Tescar I. Io. (nat. 31 cor.), Ludovica Crișan I. Io., Paraschia Turc I. Aur. (nat. 41 cor.), Ana Murășan I. Io. (nat. 23 cor.) și Victoria Ceclan I. Tod., Paraschia Iuan I. Petru 3 cor. (nat. 6 cor.); câte 2 cor.: Susana Roșca. (n. 29 cor.), Susana Corșeu (n. 4 cor.).

sețul dela Dabija-vodă până la Ion Mavrocorpat și îl însoțește de o samă de cuvinte", 42 de tradițiuni, cari sunt adevărate povestiri cu fond istoric de un mare interes frumos și curgător scris. Din ele s'au inspirat poezi de mai târziu, ca Bolintineanu, care a versificat legendele cu Aprodul Purice, cu Daniil Sihuștru și altele.

Om învățat, adevărat erudit al timpului său, Dimitrie Cantemir-voevod (nasc. 1673 n'a scris numai opere istorice: „Hronicul vechimii Romanomoldovalahilor” și altele în latinește, rusește, grecește, ci și alte lucrări ca „Divanul lumii” sau „gâlceava sufletului cu trupul” satira politică „Istoria ieroglifică” rămasa mult timp necunoscută, în manuscris. Cantemir a rămas totuși mai puțin citit de înaintașii noștri, decât ceilalți cronicari, — al căror șir urmează apoi cu Radu Greceanu („Istoria Țării românești dela 1689 la 1700”) care traduce și „Mărgăritare” adică cuvinte ale lui Ion Gură-de-aur și ale altor sfinți; — Constantin Căpitanul Filipescu; Dionisie Ecclisiarhul „povestitor naiv dar adesea plin de umor și uneori înduioșetor prin amănuntele ce dă”; Ienăchiță Văcărescu; — Zilot Românul „pseudonim sub care se ascunde un scriitor, bun observator, censor sever al multor rele ce constată pe vremea sa” — și alții. În Ardeal Șincal cu a sa „Cronica Românilor și a altor neamuri învecinate”, și Petru Maior cu „Istoria pentru începutul Românilor”. (Va urma).

Anica Cristurean I. Sim. (n. 36 cor.), Anica Cristurean I. Io. (n. 13 cor.), Maria Ceclan (n. 19 cor.), Mărinca Cristurian (n. 3 cor.), Sus. Deușan (n. 3 cor.), Lina Șagău (n. 9 cor.), Mărinca Șagău (n. 17 cor.), Ana Șagău (n. 13 cor.), Ana Corpondean (n. 4 cor.), Susana Sârb (n. 14 cor.), Anica Ceclan I. Man. (n. 4 cor.), Anica Ceclan I. Tod. (n. 14 cor.), Ceana Miscian (n. 22 cor.), Maria Miscian (n. 23 cor.), Ana Miscian (n. 10 cor.), Paraschia Iuan (n. 25 cor.), Dochița Șuteu (n. 4 cor.), Ludovica Șagău (n. 4 cor.), Axinia Baci (n. 23 cor.), Ana Botoș (n. 2 cor.), vād. Susana Turc (n. 23 cor.), Ludovica Timar (n. 4 cor.), Nast. Bucur (n. 6 cor.), Sus. Chiș (n. 1 cor.), Paraschia Turc (n. 14 cor.), Marișca Bocoș (n. 19 cor.), vād. Mărinca Sârb (n. 10 cor.), Ludovica Ceclan (n. 9 cor.), An. Deușan (n. 3 cor.), Lina Murășan (n. 9 cor.), Nast. Cristurean (n. 3 cor.), Nuța Șuteu (n. 33 cor.), Sus. Murășan (n. 3 cor.), Susana Popa (n. 13 cor.), Nastasia Crișan (n. 29 cor.), Par. Ceclan (n. 4 cor.), Ludovica Cosma (n. 13 cor.), Ma. Barbos (n. 3 cor.), Ma. Sîrb (n. 4 cor.), Carolina Fazakas (n. 15 cor.), Lucr. Cristurean (n. 6 cor.), Ana Baci (n. 18 cor.), Ana Barbos (n. 1 cor.), Ma. Cristurean n. 1 cor.), Anuța Boeriu (n. 24 cor.), Ludovica Pușcaș (n. 21 cor.), Florica Boroș (n. 3 cor.) și Paraschia Botoș (n. 15 cor.); câte 1 cor.: Sus. Coman (n. 9 cor.), Sus. Mărginean (n. 16 cor.), Ma. Bozdog (n. 17 cor.), A. Crișan (n. 1 cor.), P. Coc. (n. 1 cor.), Sânziana Bota (n. 16 cor.), Ana Bota (n. 10 cor.), Ana Miscian (n. 13 cor.), Ana Nagy (n. 20 cor.), D. Pușcaș (n. 3 cor.) și Sus. Turc (n. 4 cor.).

Singur naturalii au dat: Răfla Mocan I. Mih. (preț de 35 cor.); Ana Miscian I. Vas. (33 cor.); Susana Găzdac I. Vas. (30 cor.); preț de 28 cor.: Anica Murășan I. Sim. și Ana Pop I. Dum.; pr. de câte 24 cor.; Rav. Sîrb I. Vas. și Lud. Sîrb I. Sim.; pr. de câte 23 cor.: Maria Hoșârtean I. Vas. și Marina Roșca I. Gligor; pr. de câte 20 cor.; Fros. Ceclan I. Sim., Sus. Dan I. Pamfiliu și Paraschia Cocan I. Iacob; Ana Șagău I. Sim. (19 cor.); preț de câte 18 cor.: Ma. Sîrb I. Moga și Susana Giez; preț de câte 15 cor.: Saveta Tot, Anica Roșca, Susana Turdean, Susana Sîrb, Susana Ceclan și Paraschia Ceclan; pr. de câte 14 cor.: Paraschia Barbos, Ana Nagy și Anica Rațiu; pr. de câte 13 cor.: Ana Ceclan, Anica Murășan, Paraschia Bocoș și Mărinca Șasa; Paraschia Tescar (11 cor.); pr. de câte 10 cor.: Marișca Murășan, vād. Maria Turdean și vād. Maria Șagău; pr. de câte 9 cor.: Măr. Cristurean, Ana Turc, Lud. Cristurean și Maria Sîrb; Carolina Bocoș (8 cor.); pr. de câte 6 cor.: Ma. Popa, An. Pușcaș, Măr. Hărăstășan și Ana Turc; pr. de câte 4 cor.: An. Bedelean, Măr. Dan, Par. Pușcaș, Sus. Pușcaș și Chir. Cocan; pr. de câte 3 cor.: Ma. Barbos, Ana Ceclan și Ius. Turc.

3. *Contribuirile intelectualilor din Oradea mare publicate în Nr. 37 al „Unirii”:* 10.140 — cor.

Sumarea colectelor:

Colecta 1:	K. 1.632 40
2:	315—
3:	10.140—
	Laolaltă K. 12.087 40

Alte contribuiri:

Gheorghe Popescu, adv. Turda . K.	500—
Iulian Mărtian major în retr.	
Năsăud	200—
vād. Victoria Dr. Stef. Erdélyi,	
Orăștie	100—
Mărioara Pop, Ghertă-mare . . .	100—
Dr. Silviu Brândieșu medic Mura-	
szombat	100—
Dr. Romul Dobo medic Orăștie . .	100—
Mihailu Baci preot Fellak	100—
Dr. Iuliu Popescu avocat Turda	
(a doua oră)	100—

Dr. Ioan Sârbu, medic asistent	
Alba-Iulia K.	50—
Simion Chetian preot def. v.-	
prot. on. Ercea	50—
Traian Surducean	24—
Dr. Silviu Păscuțiu, Borosjenő . .	20—
Aurel Anderko, cadet	20—
Emil Chetian, cadet asp.	20—
Ladislau Koza, cadet	10—
Iuonaș Horváth I. Nic., Orme-	
nișul-de-Murăș	10—

Suma K. 13.591 40

Suma din Nr. 37 „ 148.752 13

Suma totală . . K. 162.343 53

Contribuirile pentru orfelinatul din Blaj, rugăm să se trimită: Administrației centrale capitulare Balászfalva—Blaj. Cvitarea ofertelor o face comitetul executiv în organele de publicitate.

Papa pregătește acțiuni diplomatice. — Din cercuri bine informate din Roma ziarul „Tyd” comunică, că Vaticanul va lua anumite demersuri în chestia vorbirilor lui Bethmann-Hollweg și Asquith. E probabil, că demersul acesta va fi în legătură cu începerea tratativelor de pace.

Echouri de pace. — La masa servită în onoarea delegaților parlamentului francez la Londra, premierul Angliei Asquith a ținut o vorbire de mare importanță care cuprinde — ca răspuns cancelarului german, condițiile de pace. Premierul Asquith a declarat, că Anglia nu intenționează ștergerea Germaniei de pe hartă, ci vrea să nimfească supremația militară peste celelalte state a Germaniei. Ententa aceasta o urmărește în războiul actual, și dacă aceasta va fi garantată prin pacte internaționale asemenea și redarea independenței regatului belgian, atunci ententa e aplicată să intre în tratative de pace.

De douăzeci de luni de când se desfășură măcelul uriaș, cuvintele lui Asquith sunt forme pozitive, cari determină bazele viitoarelor consultări de pace. Că din declarațiile făcute de cancelarul imperial Bethmann-Hollweg și de Asquith va rezulta o apropiere în favorul păcii, de aceea natural, suntem departe. Totuși înțelegerea dintre cei doi bărbați de stat cu privire la scopul celui urmărește actualul război e un început modest al păcii, care de sigur va avea continuare.

Alianța germano-română. — Agenția „Wolff” publică: Corespunde adevărului comunicat sosit din București, că între Germania și România s'a stabilit înțelegere pentru înlesnirea schimbului de articlii. În înțelesul pactului subscris la Berlin în 7 crt. guvernele se deobligă, că vor esporta articlii superflui fără speciale contraservicii, și că vor concede transportarea articliilor și din alte state. Alianța aceasta, care se referă și la Austro-Ungaria, are de scop ca situația economică care a stagnat mult în urma războiului, din nou să fie reînprospetată și să ușureze interesele comune dintre statele amintite.

Războiul european.

Raportul oficial recent relatează, că luptele de artilerie de pe frontul italian se continuă cu violență schimbată. Atacurile dela Riva au fost respinse pe de-a-ntregul de trupele noastre. Luptele dela cursul drumului Pavale din nou au început. Știri de ziare anunță că la frontiera greco-bulgară sau început lupte viguroase între trupele germano-austro-ungaro-bulgare și franceze. In multe locuri luptele se dau pe teritor elin. In Atena se crede că s'au început luptele decizive pentru posedarea Salonicului. Pe frontul din apus, din motive nefavorabile, nu au obvenit evenimente marcabile. Spre sud de lacul Naroc s'a potențat vehemența artileriei inamice, iar spre ost de Baranowici ariergardele noastre au respins eșirile inamicului.

Informațiuni.

Parastasul dela curtea de Argeș pentru Regina Elisabeta. Regele și Regina României, cu principii și principesele, precum și miniștri au plecat din București, la Curtea de Argeș — unde au luat parte la parastasul de 40 zile dela moartea reginei Elisabeta.

Presa din România și orfelinatele ardeleno. Apreciatul publicist Ion Gorun, face in ziarul „Minerva“ intr'un articol prim următoarele aprecieri pe cari le dăm după „F. P. R.“:

Blajul s'a ambiționat, și bine a făcut. Deși orfelinatul din Sibiu nu fusese proiectat ca să adăpostească numai pe orfanii din părinții ortodocși, sau greco-orientali, sau neuniți, cum se mai zice peste munți, ci și pe aceia din părinți greco-catolici sau uniți, totuși orfelinatul din Sibiu având să fie pus sub auspiciile mitropoliei ortodoxe, aceasta trebuia să zgândărească amorul propriu al credincioșilor mitropoliei și episcopatelor unite cu maica Roma cea papală, — și iată deci pornindu-se cu avânt subscripțiile pentru un al doilea orfelinat din Blaj.

Și probabil, că, după cum inițiatorii orfelinatului din Sibiu au declarat, și mențin că aceea instituție deși sub auspiciile mitropoliei ortodoxe, va admite și orfani de confesiunea unită, tot astel inițiatorii orfelinatului din Blaj deși sub auspiciile mitropoliei greco-catolice socotim că nu purced din principiu că acest orfelinat se va închide cu strășnicie orfanilor de confesiune neunită, cari, din apropierea Blajului, vor bate poate la ușile lui.

Mauzoleul Bardului dela Mircești. Academia română publică concurs pentru construirea unui mauzoleu pe mormântul lui Alexandri. Iată condițiunile acestui concurs:

1. Mauzoleul va fi făcut in stilul bisericilor lui Ștefan cel Mare;
2. Planurile și devizele vor fi întocmite astfel ca valoarea lucrării să nu treacă peste suma de 30.000 (treizeci mii lei), iar in deviz să nu intre costul picturilor interioare;
3. Aceste planuri și devize să fie prezentate Academiei până la 20 Maiu 1916;
4. Se va acorda un premiu de 1.000 (una mie lei) autorului planurilor și devizelor cari vor fi aprobate de Academie.

Guvernul portughez a abzis. După informații de ziare ministul prezident Alameda a prezentat prezidentului republicii rugarea de abdicere a guvernului portughez.

Nouă împărțire a timpului. Guvernul ungar, in acord cu guvernele Germaniei și Olandei, a luat o deciziune in înțelesul căreia după 30 Aprilie 11 ore noaptea toate orloagele vor fi puse cu o oră înainte. Motivul acestei dispoziții e cruțarea luminii artificiale. Așa in modul acesta școlile, oficiile, atelierile își vor începe pe nesimțite activitatea cu o oră mai de grabă. Ora aceasta subtrasă din munca de seara va avea o cruțare mare a materialului de luminat, ceea ce in Germania va realiza un mare câștig de 80 milioane mărci iar in Austro-Ungaria 56 mil. coroane. După 30 Septembrie iarăș se va reveni la împărțirea actuală a timpului.

Schimb de răniți între Italia și Austro-Ungaria. Din Lugano se comunică: Intre delegații italieni și elvețieni — acești din urmă ca mandatar ai Austro-Ungariei — s'a ajuns la un acord in ce privește estradarea reciprocă a soldaților-prisonieri greu răniți. Cu schimbul acestor prizonieri se va începe in luna Maiu.

Statorirea prețului maximal în România. Ministrul de comerț a edat un ordin prin care stabilește următoarele prețuri maximale: Un chilogram cucuruz 16 bani, făină de cucuruz 20 bani, 1 majă metrică de țărăță 7-50 lei, un litru lapte 50 bani, caș de vacă per chilogram 2 lei, unt 6 lei, carne de vită calitatea primă 1-20 lei, calitatea două 1-10 lei, carnea de oaie 1-50 lei. Ceapa 40 bani, crumpene 15 bani, ai după 100 bucăți 2-20 lei. Ordinațiunea prevede că autoritățile provinciale pot statori un preț maximal mai mic.

Necrolog. † Nicolae German paroh, in urma unui morb scurt împărțit cu ss. taine ale muribunzilor, ș'a dat sufletul in mâna Creatorului său in ziua de 8 April seara la orele 10, după o viață de 69 ani; iar a căsătoriei și preoției de 45 ani.

Inmormântarea s'a celebrat după ritul bis. gr.-cat. in biserica din Săbadul de câmpie, in ziua de 11 Aprilie a. c. la orele 2 p. m.

— † Ioan Cheresteș proprietar, in al 66-lea an al vieții sale, după un morb îndelungat și împărțit fiind cu sfințele taine ale muribunzilor, in 1 April dimineata la 4 ore și-a dat nobilul său suflet in mâinile Creatorului.

Rămășițele pământești ale defunctului sau inmormântat după ritul bisericii gr. cat. in Beudiu.

Odihnească în pace!

Bibliografie.

A apărut:

„Cultura Creștină“ anul VI. Nr. 7 din 1916, revista profesorilor de teologie din Blaj cu următorul cuprins deosebit de bogat și de variat:

Dr. Alexandru Rusu: Orfelinatele noastre in perspectiva istorică (Câteva reflexii ce nu puteau să rămână). — Nicolae Flueraș: Războiul și chestiunea romană. — Dr. Alexandru Nicolescu: Poate fi natura blestemată de Dumnezeu? — Virgil Pop: Chestiunea unirii bisericilor in lumina războiului actual (I). — Insemnări: Inmormântarea străinilor (Dr. Vasile Cerghizan). — Cronică: Orfelinatul nostru și diecezele sufragane (ar.). Preoțimea noastră și cauza orfanilor (ar.). Mișcarea noastră și mișcarea pentru orfelinatul din Blaj (ar.). Ofertele soldaților noștri pentru orfelinat (r.). — Cărți și reviste: Dr. Petru Barbu, Școala modernă și religioasă la noi (șr.). „Pagini Literare“ (ar.). Cărți intrate la redacție. — Telefon.

Aviz.

Aducem la cunoștința O. D. preoți că

EVANGELIA ed. II.

ce se află sub pressă, nu apare pe sf. Paști.

Librăria Seminarială.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Suciu.

☛ Cafea pentru Paști!! ☚

(Aflând puțină cafea, in decurs de 2 luni voi fi constrâns a sista expedițiunile). Recomand a vă prevedea de timpuriu, căci sosește cu întârziere.

	1—15 April	15—30 April
No. 9 Cafea Cuba bună	1 Kg. 11'—K. 1Kg. 12'—K.	
> 12 > Cuba foarte fină	1 Kg. 11'50 > 1 > 12'50 >	
> 16 > > specialitate	1 Kg. 12'— > 1 > 13'— >	
> 106 > Mixt. > Victoria	1 Kg. 12'— > — — —	

1 Kg. Tea rusească 20 Cor. (intre Cafea se trimite și 1/4 kgr.)

5 Kg. se spedează francat și vămuit prin rambursă postală.

NB. Ca să nu crutați de corespondență multă amintesc, că alte mărfuri la nici un caz nu pot trimite; deci nici zahăr sau Franck etc. căci nu se află.

In lipsa de Franck, să se folosească orz prăjit (Kneipp) căci e foarte corespunzător.

Cu toată stima se roagă de sprijin

F. A. DEGAN
comerciant de Cafea și Tea
in Fiume (Postaflok 163).